

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Бюджетна система
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2023

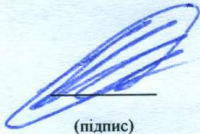
Розробник:

(підпис)

Рибіна Л.О. к.е.н., доцент, доцент кафедри

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

фінансів, банківської справи та страхування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від <u>30.05.2023</u> № <u>23</u>
	Завідувач кафедри <u>Гесіко М.М.</u> (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Рибіна Л.О.

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(ПІБ)

Тевеню М.

(ПІБ)

Млашчизь Т.

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Г.Тар

(Г.Таранік)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 13.06. 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Бюджетна система		
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Фінанси, банківська справа та страхування / 072 Фінанси, банківська справа та страхування		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-		
6	Рівень НРК	6 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	6 семестр, 15 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	
	Денна форма навчання	30	30	-
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Рибіна Лариса Олександрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	Аудиторії 404е, 406е, тел.. +380951703905, E-mail: ribinalarisa@ukr.net		
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент забезпечує базову підготовку фахівця якісно нового рівня, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми дослідницького характеру у фінансово-бюджетній галузі, Спрямований на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо управління бюджетними ресурсами, організації бюджетного процесу на державному і місцевому рівнях, формування і аналізу документів, які використовуються на всіх стадіях бюджетного процесу. Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення засад побудови бюджетної системи, формування доходів та здійснення видатків державного і місцевих бюджетів, оцінювання результатів впливу бюджету на соціально-економічний розвиток держави. Засвоєння здобувачами вищої освіти змісту освітнього компоненту «Бюджетна система» дозволить майбутнім фахівцям ефективно використовувати одержані знання у фінансових, казначейських, податкових органах, а також в інших сферах фінансово-економічної діяльності		
13	Мета освітнього компонента	Формування цілісної системи знань з організації і функціонування бюджетної системи та проведення бюджетної політики, оволодіння навичками і прийомами, пов'язаними з використанням бюджетної інформації щодо формування, розподілу та використання бюджетних коштів; формування у здобувачів вищої освіти здібностей до проведення науково-практичних досліджень і презентації їх результатів.		
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на: Макроекономіка, Фінанси 2. Освітній компонент є основою для Управління публічними фінансами 3. Обмеження відсутні		

15	Політика академічної доброчесності	<p>Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених даним силабусом; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <p>Практичні роботи виконуються за завданнями, які отримані від викладача. Індивідуальне завдання складається з двох частин: 1) підготувати науково-дослідну роботу, відповідно до теми заняття; 2) захистити роботу перед викладачем та аудиторією. Письмова робота перевіряється на наявність плагіату і допускається до захисту за умови текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а здобувач отримує нову тему для опрацювання.</p>
16	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1386

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК *						Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 7	ПРН 19	ПРН 25	
ДРН 1 володіти бюджетною термінологією, аналізувати бюджетну політику та обґрунтовувати напрями удосконалення механізму її реалізації	x	x					Тестування, доповіді з презентацією, кейси
ДРН 2 аналізувати стан бюджетної системи країни (регіону), виявляти причини, оцінювати наслідки виникнення дефіциту й визначати джерела його фінансування		x	x		x		Індивідуальне дослідження, його презентація
ДРН 3 розуміти принципи, методи та інструменти державного регулювання діяльності у бюджетній сфері				x			Кейси, доповіді з презентацією
ДРН 4 розуміти види, функціонування міжбюджетних відносин між рівнями бюджетної системи	x	x		x			Тестування доповіді з презентацією
ДРН 5 розуміти основи складання проекту бюджету та володіти методами прийняття рішень з питань фінансування пріоритетних напрямків держави (регіонів)		x				x	Кейси
ДРН 6 збирати необхідні статистичні дані, обробляти їх, аналізувати і надавати для інформаційного огляду					x	x	Індивідуальне дослідження, його презентація

ПР 1 Знати та розуміти економічні категорії, функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР4. Знати механізм функціонування бюджетної системи.

ПР5. Володіти методичним інструментарієм діагностики бюджетної системи.

ПР7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань

ПР 25 Знати та вміти ідентифікувати фактори залучення інвестицій територіальними громадами та сільськими територіями

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з.		
<i>Тема 1 Засади бюджетного устрою та формування бюджетної системи</i> 1. Соціально-економічна сутність, призначення та роль бюджету 2. Поняття і засади бюджетного устрою. 3. Поняття і складові бюджетної системи. 4. Бюджетна політика: економічна сутність, складові та види. 5. Сутність, форми та напрями міжбюджетних відносин.	4/1	4/-	7/10	2,3,4,6,8,,9,10,11,16,23
<i>Тема 2 Склад і структура бюджетної системи України</i> 1. Принципи функціонування бюджетної системи України. 2. Бюджетна система України: склад, рівні та загальна характеристика. 3. Сутність, призначення, роль Державного бюджету та місцевих бюджетів України. 4. Склад і призначення зведених бюджетів в Україні, їхня характеристика.	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4, 6,7,8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 16,17, 18, 23
<i>Тема 3 Бюджет як основний фінансовий план держави</i> 1. Суть та специфіка бюджету як фінансового плану в Україні. 2. Розмежування видатків між бюджетами. 3. Принципи розподілу доходів між бюджетами. 4. Поняття загального та спеціального фондів бюджетів, їх склад та структура. 5. Бюджетна класифікація та її складові	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4, 6,8,9, 10, 11, 12,16, 23
<i>Тема 4 Система доходів бюджетів України</i> 1. Сутність, принципи організації системи доходів бюджету. 2. Склад доходів Державного бюджету. 3. Склад доходів місцевих бюджетів.	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4,5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 19, 22, 23
<i>Тема 5 Система видатків і кредитування бюджетів України</i> 1. Сутність і принципи організації системи видатків та кредитування бюджету. 2. Класифікація видатків бюджету. 3. Склад видатків Державного бюджету згідно бюджетної	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4,5, 6,8, 9, 10, 11,12, 18, 19, 22, 23

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

класифікації. 4. Склад видатків місцевих бюджетів. 5. Системи та форми фінансування видатків та кредитування бюджету.				
<i>Тема 6 Міжбюджетні відносини в Україні</i> 1. Сутність, організація і моделі міжбюджетних відносин. Бюджетне вирівнювання та його особливості. 2. Міжбюджетні трансферти та їх види в Україні. 3. Регулювання міжбюджетних відносин (бюджетне регулювання)	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4,5, 6,7,8, 9, 10, 11, 12, 18, 19, 22, 23
<i>Тема 7 Бюджетний процес</i> 1. Сутність та етапи бюджетного процесу. 2. Бюджетне планування та прогнозування: функції, принципи організації, методи та завдання. 3. Бюджетний період і бюджетний календар. 4. Організація контролю за дотриманням бюджетного законодавства	4/1	4/1	7/10	1,2, 3, 4, 6,7,8, 9, 10, 11,12,20, 21, 22, 23
<i>Тема 8 Основи кошторисного планування</i> 1. Поняття та види кошторисів бюджетних установ. 2. Основні засади формування загального та спеціального фондів кошторису. 3. Основи кошторисних розрахунків. 4. Порядок складання проектів, розгляд, затвердження та внесення змін до кошторисів.	2/1	2/1	7/10	1,2,3,4,5, 6, 8, 9, 10,11, 12,23
<i>Тема 9 Фінансування бюджету і затрати бюджетів на обслуговування і погашення боргових зобов'язань</i> 1. Основи управління бюджетним дефіцитом. 2. Сутність, класифікація і джерела фінансування бюджету. 3. Сутність, чинники та форми державного кредиту 4. Державний борг та затрати бюджету на обслуговування і погашення боргових зобов'язань на державному та місцевих рівнях.	2/1	2/1	7/10	1,2,3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 19, 23
<i>Тема 10. Бюджетні інструменти фінансування розвитку місцевих громад та сільських територій</i> 1. Джерела фінансування розвитку місцевих громад та сільських територій 2. Інструменти використання бюджетних ресурсів розвитку місцевих громад та сільських територій 3. Цільові субвенції та алгоритм їх застосування 4. Місцеві цільові програми, муніципальне замовлення та міжмуніципальне співробітництво	2/1	2/-	9/12	
Всього	24/10	24/8	72/102	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)
ДРН1	Інтерактивні лекції, пояснення на практичних / семінарських заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, групові дискусії, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, розв'язання кейсів, тестування
ДРН 2	Інтерактивні лекції, пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями в системі Moodle, робота в

	використанням мультимедійного обладнання, групові дискусії	мережі Інтернет, робота з використанням аналітичних методів, виконання презентації аналітичного дослідження
ДРН3	Інтерактивні лекції, пояснення на практичних / семінарських заняттях, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, розв'язання кейсів
ДРН 4	Інтерактивні лекції, пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання	Робота з конспектом лекцій, методичними рекомендаціями в системі Moodle, розв'язання задач,
ДРН 5	Інтерактивні лекції, пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, розв'язання кейсів
ДРН 6	Пояснення, використання мультимедійних технологій, огляд прикладів	Збір інформаційного матеріалу (статистична звітність об'єкта дослідження за індивідуальним завданням, мережа Інтернет), його аналіз, написання висновків, виконання презентації

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Контрольне тестування за темами 1-5 (рубіжний контроль 1) та темами 6-10 (рубіжний контроль 2)	20 балів (2x10 балів) / 20%	8 тиждень, 15 тиждень
2.	Проміжне тестування (атестація)	10 балів / 10%	7 тиждень
3.	Кейси	10 балів (5x2 бали) / 10%	До 7 тижня, 14 тижня
4.	Індивідуальне дослідження	25 балів / 25%	До 14 тижня
5.	Презентація індивідуального дослідження	5 балів / 5%	15 тиждень
6.	Екзамен (письмовий): тести, 1 теоретичне питання, 1 задача і співбесіда	30 балів / 30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Контрольне, проміжне тестування	<5 балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
Кейси	Правильні відповіді на 25%	Правильні відповіді на 30-50%	Правильні відповіді на 55-95%	Правильні відповіді на всі питання
	0 балів	0,5-1 бал	1-1,5 бали	2 бали
	Частково виконана робота,	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє,	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію,	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст,

		узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, але відсутні висновки	обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, є висновки	шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію
Індивідуальне дослідження	<15 балів	15-20 балів	21-24 балів	25 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Презентація (захист)	<2 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Представлення результатів досліджень у спосіб, що не розкриває його зміст і результатів	Представлення результатів досліджень у різний спосіб	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
Екзамен	<20 балів	20-24 балів	25-29 балів	30 балів
	Не в повному обсязі розкриті теоретичні питання, не виконано практичне завдання, не пройдена співбесіда	Не в повному обсязі розкриті теоретичні питання, виконано практичне завдання із несуттєвими помилками, частково пройдена співбесіда	Всі вимоги виконані до завдання, частково пройдена співбесіда	Всі вимоги виконані до завдання, пройдена співбесіда, власна думка, критична оцінка проблемних питань

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	2, 4, 6, 8, 10, 13 тиждень
3	Доповідь з презентацією за тематикою питань самостійного вивчення дисципліни	Через тиждень

3	Самооцінка рубіжного тестування	9 тиждень, 15 тиждень
4	Зворотний зв'язок з виконаних індивідуальних практичних завдань	9 тиждень, 15 тиждень
6	Розв'язання розрахункових задач	6, 7, 13, 14 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Бюджетна система: навч. посіб. / за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2014. 296 с. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20991/1/budget%20system.pdf>

2. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ. 2013. 624 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/521/1/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0.%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

3. Бюджетна система: тенденції розвитку, Книга під ред. В.М. Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf

4. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. К. 2017. 119 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/205/%D0%9C%D1%96%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82-%D0%9E%D0%A2%D0%93.pdf>

5. Дема Д.І., Фещенко Н.М., Шубенко І.А. Бюджетна система: навч. посіб. за заг. ред. Д.І. Деми. Житомир: Житомирський національний агроекологічний університет. 2014. 500 с. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/3183?mode=full>

6. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2915/1/Myskiv_B5.pdf

7. Овчаренко Т. Моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Консолідований підхід. Посібник. 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/568/4.pdf>

8. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Зубенка. ІБСЕД. Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». К. 2017. 184 с. URL: https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf

9. Шевчук І.Л., Черепанова В.О., Ставерська Т.О. Бюджетна система: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Видавець Іванченко І. С. 2015. 284 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shevchuk_Iryna/Biudzheta_systema.pdf?PHPSESSID=04g9rp10593quuil5lk4tb5r06

2.1.2. Методичне забезпечення

10. Рибіна Л.О. Бюджетна система: конспект лекцій для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр» денної і заочної форм навчання. Суми, 2020. 141 с. (Протокол №5 від 28.05.2021)

11. Рибіна Л.О. Бюджетна система. Методичні рекомендації з самостійної роботи для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. 27 с. (Протокол №5 від 26.03.2020)

12. Рибіна Л.О. Методичні рекомендації з виконання практичних робіт для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. 2021 Суми: 24 с. (протокол № 1 від 13.10.21)

2.1.3 Інші джерела

13. Бюджетний кодекс України 10.08.2010 № 2456–XVII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

14. Деякі питання реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження КМУ від 22.09.2016 №688-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2016-%D1%80#Text>

15. Європейська хартія місцевого самоврядування, м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

16. Іщейкін К. Є. Політико-правові засади бюджету участі в системі демократичних практик: світовий досвід і Україна: монографія. Київ: Вид-во «Юридична думка». 2018. 404 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/2018/ishcheykin-k.e.-politiko-pravovi-zasadi-byudjetu-uchasti-v-sistemi-demokratichnih-praktik-svitoviy-dosvid-i-ukrayina_-d_.pdf

17. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження КМУ від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>

18. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97 – ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

20. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках: Постанова КМУ від 12.01.2011 №6-2011-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2011-%D0%BF#Text>

21. Рибіна Л.О. Удосконалення методів фінансування закладів освіти з місцевого бюджету. *Приазовський економічний вісник*. 2021. №2 (25). С. 175-180. URL: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-31>

22. Рибіна Л.О., Стадніченко Л.М., Іншина І.В. Сутність і значення фіскальної децентралізації для соціально-економічного розвитку Сумської області. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 34. С 121-124.

23. Рибіна Л.О., Геєнко М.М. Бюджетна децентралізація як чинник регіонального розвитку (на прикладі Сумщини). *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5 (67). С. 157-162.

2.2 Додаткові джерела

21. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>

22. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

23. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

Програмне забезпечення

Microsoft Word, Microsoft Excel

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)